

ΟΧΩΗ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ

ποταμοῦ οἷος φαίνεται κατὰ τὸν ῥοῦν τοῦ πέραν τῆς πόλεως τοῦ Χεδίβη. Ἡ ἀπλὴ αὕτη θέα αὐτοῦ ἐπισκιάζεται ὑπὸ ἀναμνήσεων τῶν μεγάλων παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ναῶν, οἵτινες τόσον βαθεῖαν ἀφίνουσιν ἐντύπωσιν. Ἴσως ἡ ποταμοπλοία ὑπῆρξε παραπολὺ συνεχῆς, καὶ κατήντησε φορτική. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ θῦμα, ὑπερεῖδον τὴν κεφαλὴν μὲ τὰς χεῖρας, γίνεται ἀκουσία ἡχὼ τῆς ἀληθεστάτης ἐπιφωνήσεως τοῦ Δόβλυ Οὐάρνερ· «Δὲν ὑπάρχει τίποτε κοπιωδέστερον εἰς τὸν κόσμον παρὰ ἡ θέσις τῶν λιθίνων θεῶν, ἱσταμένων ἀενάως διὰ νὰ δέχωνται τὰ ἀναθήματα τῶν θνητῶν!» Τοιαύτῃ ἦτο καὶ ἡ διανοητικὴ θέσις κυρίας τινὸς ἥτις, κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα, πλέουσα ἐπὶ τοῦ Νείλου, ἤρχισεν αἰφνης νὰ ῥάπτῃ· «Ἐπέρασα ἐννέα μακρὰς ἡμέρας ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πλοιαρίου. Θεωμένη ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας. Δὲν δύναται τις νὰ βλέπῃ ἓνα ποταμὸν αἰωνίως, ὥς εἶνε καὶ ὁ Νεῖλος. Δότε μου τὴν δακτυλήθραν μου!»

Δὲν εἶνε τις ὑπόχρεως ν' ἀπομακρυνθῇ τοῦ Καίρου ὅπως ἴδῃ παραδείγματα τῶν μικροτέρων τοῦ μεγάλου ποταμοῦ ἀπόψεων, ὅποιαί αἱ ἀρδευτικαὶ μηχαναὶ μετὰ τοῦ προσωπικοῦ των, ἡ κατάρδευσις τῶν φοινίκων, οἱ τεχνητοὶ ὄρμοι, καὶ πάντοτε καὶ ἀενάως αἱ γυναῖκες αἱ κατερχόμεναι τὴν ὄχθην ὅπως ὑδρευθῶσιν ἀπὸ τοῦ νάματος. Αἱ συνοδαὶ αὗται τῶν γυναικῶν εἶνε αἱ χαρακτηριστικώτεραι «σκηναὶ τοῦ Νείλου μετὰ προσώπων» τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Δὲν εἶμαι βεβαία ἂν μία τῶν λαγῆνων των ἢ τὸ μικρότερον σταμνίον, ὅπερ δι' ἐξατμίσεως τηρεῖ δροσερώτατον τὸ ὕδωρ, δὲν ἐπαναφέρει τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν μνήμην πολλῶν ἐξ ἡμῶν ταχύτερον ἢ ἡ εἰκὼν αὐτῆς τῆς Κλεοπάτρας εἰς τὰ ὀπίσθεν τοῦ τείχους τοῦ Δενδράχ. Ἐάν τις διατρίψῃ ἐν Καίρῳ μετὰ τὸ πέραν τοῦ πολυμόχθου ταξιδίου, περιπλανᾶται παρὰ τὰς ὄχθας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ὅπως θεωρήσῃ ἐκ νέου τὸ εὐρὺ μονότο-

νον ῥεῦμα. Τοῦτο ἔρχεται ἀπὸ τοῦ τελευταίου ὑπολειπομένου ἀγνώστου ἐδάφους τοῦ ἡμετέρου πλανήτου. Περὶ αὐτὸ δὲ ἴστανται σήμερον πέντε ἢ ἐξ τῶν πεπολιτισμένων ἔθνων, τὰ ὅποια ἔστησαν ἐνέδραν καὶ κυνηγεσίαν, καὶ τρέχουσιν ἐμπρὸς ἐπὶ τὸ θήραμα. Ὁ ἀρχαῖος ποταμὸς εἶχε μυστικόν, ἐν τῶν τριῶν μυστικῶν τοῦ κόσμου· ἀλλὰ καίτοι ὁ Βόρειος καὶ ὁ Νότιος Πόλος μένουσιν ἀκόμη ἀχαρτογράφητοι, ἡ ἐνιούσιος πλημμύρα τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου δὲν θὰ εἶνε πλέον ἀκατανόητος ἐπὶ πολὺ.

Δι' ὅσους ἔχουσιν ὀξυδερκὴ τὴν ὄρασιν, αἱ πυραμίδες εἶνε μέρος τοῦ Καίρου· τὰ φαῖα τρίγωνά των ἀναβαίνοντα εἰς τὸ στερέωμα εἶνε ὁρατὰ ἀπὸ τοσούτων μερῶν, ὥστε ταχέως γίνονται οἰκεία ὡς γειτονεῦον βουνόν. Ἐκτὸς τούτου ἐξωγραφήθησαν δι' ἡμᾶς τόσον συχνὰ εἰς εἰκόνας, σχέδια καὶ φωτογραφίας, ὥστε βλέπει τις τὸ πρῶτον αὐτὰς ὡς ἀγνωρίζων μᾶλλον ἢ ὡς ἐξαφνιζόμενος. «Αὗται εἶνε! Πόσον φυσικαί!» Καὶ ἡ μακρὰ αὕτη ἐξοικείωσις ἀπαλλάττει τινὰ τοῦ κόπου τοῦ νὰ παρατάσῃ φράσεις περὶ αὐτῶν.

Ἐν δύναται νὰ ῥηθῇ ἐν τούτοις· ὅταν εἴμεθα πράγματι ὑπ' αὐτάς, ὅταν δυνάμεθα νὰ τὰς ἐγγίσωμεν, ἡ ἀνετος ἡμῶν γνωριμία ἐκλείπει, καὶ καταλαμβάνομεν αἰφνης ὅτι οὐδέποτε τὰς ἐνόησαμεν οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον. Τὰ ἀλλόκοτα γεωμετρικὰ τεῖχη ἐπιφέρουσι πνευματικὴν μεταβολήν· ἐλευθεροῦσιν ἡμᾶς πρὸς στιγμὴν ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν, καὶ ἀσυνειδήτως ἐμβλέπομεν ὀπίσω εἰς τὸ παρελθόν, εἰς ὃ ἀνήκουσι, καὶ εἰς τὸ μέλλον, οὐ μετέχουσι πολλῶν πλέον ἢ ἡμεῖς, τόσον ἀμνήμονες τῶν ἰδίων ἡμῶν σμικρῶν μεριμνῶν καὶ ἀσχυλιῶν, καὶ αὐτῆς τῆς βραχείας ζωῆς μας. Ἴσως ἐπὶ ἐν μόνον φεύγον δευτερόλεπτον ἢ διανοητικὴ αὕτη χειραφέτησις διαρκεῖ, ἀλλ' εἶνε δευτερόλεπτον ἄξιον νὰ τὸ δοκιμάσῃ τις!

Φθάνεις ὀχρούμενος εἰς τὰς πυραμίδας εἰς διάστημα μιᾶς ὥρας δι' ἀμμώδους ὁδοῦ. Αἱ ἀπηρ-